

Het jaar
dat wij
antifascisten
werden

MAZIREL PERS

Het jaar dat wij
antifascisten werden

Inkijkexemplaar

Het jaar dat wij *antifascisten* werden

Inkijkexemplaar

ALLEDAAGS ANTIFASCISME

Dit boek is geschreven, samengesteld en vormgegeven door de wombats van Alledaags Antifascisme. Kijk voor meer informatie op alledaagsantifascisme.nl

Mazirel Pers is een imprint van Walburg Pers

ISBN 978 94 6456 712 0

NUR 754|747

© 2026 De auteurs, p/a Uitgeversmaatschappij
Walburg Pers, Zutphen

© 2026 Uitgeversmaatschappij Walburg Pers, Zutphen

www.mazirelpers.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Zoveel mogelijk is getracht de eventuele rechthebbenden van de afbeeldingen te achterhalen. Rechthebbenden die in dit verband niet zijn benaderd wordt verzocht zich met de uitgever in verbinding te stellen.

Inkijkexemplaar

Inhoudsopgave

WAAR TE BEGINNEN?

Hoe het allemaal begon	9
Werkgroep waakzaamheid, weerbaarheid en verzet	11
De affiniteitsgroep	25
Een wijsheid wombats	33

WAARVOOR OF -TEGEN TE STRIJDEN?

Wie er is bang voor antifa?	37
Van fascisme naar antifascisme	41
Alledaags antifascisme	61
Gedicht	71

MET, VOOR OF TEGEN WIE TE STRIJDEN?

Maar we zijn natuurlijk wel heel elitair	75
Verbinding tegen de ontbinding	79
Help, mijn collega blijkt een fascist	91
Van neutraliteit naar solidariteit	95
De jeugd heeft de toekomst	109
Ik ga echt wel/niet met een pvv'er in gesprek	119

HOE TE STRIJDEN?

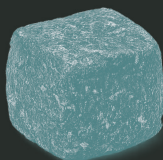
Gewoon beginnen	125
De sardientjes in Italië	129
Feministisch verzet in Rusland	139
De weging van Wim	147
Actievoeren voor de beginnende antifascist	151
Recept voor succesvol activisme	163
Alledaags antifascisme begint met taal	175
We hebben nog helemaal niks bereikt	187

TREK JE PLURIFORM AAN!

Pluriformat voor de alledaagse antifascist	191
De wijsheid van een wijsheid	195
Verantwoording beeld	198
Verder lezen	199

WAAR TE BEGINNEN?

OVER WAAKZAAMHEID,
WEERBAARHEID EN WOMBATS

Inkijkexemplaar

Inkijkexemplaar

Hoe het allemaal begon

Het rommelde, in de wereld en in onze hoofden. Al langer, natuurlijk. Het was niet alsof we ineens op een bepaald punt waren aanbeland. Dat was nou juist het probleem. De situatie op die willekeurige dag in februari 2025 was het resultaat van een hele reeks ontwikkelingen die al langer gaande waren. In Nederland, in Europa en wereldwijd. En alles wat er op die willekeurige dag in februari gebeurde, zou op de daaropvolgende dagen weer nieuwe ontwikkelingen aanjagen. De trein denderde door, de verkeerde kant op. En wij keken ernaar, met open monden van verbijstering en afgrijzen.

Het was ook niet alsof we tot dan toe niks deden. We stemden, protesteerden en doneerden. We waren of werden lid. We tekenden petitie's, we lazen, deelden en discussieerden. We droegen op verschillende manieren bij aan de goede zaak, vrijwillig of professioneel. Maar nu de ontwikkelingen in een stroomversnelling kwamen, merkten we dat ons handelingsrepertoire jammerlijk tekortschoot.

Want wat doe je als er doelgericht aan de stoelpoten van de democratie wordt gezaagd? Als racisme in het parlement, de media en op straat ongehinderd de boventoon gaat voeren? Als de rechten van minderheden worden ontkend, en het streven naar een menswaardig bestaan voor iedereen wordt weggehoond

Inkijkexemplaar

en wegbezuinigd? Als feiten, grondrechten en internationale verdragen moeiteloos terzijde worden geschoven wanneer dat zo uitkomt? En als dat alles wordt uitgelegd als de wil van het volk, waarnaar we ons nu eenmaal te voegen hebben?

Als konijnen staarden we in de koplampen van het oprukkend fascisme. Na weer een avond wanhopig scrollen door het nieuws, stuurde een van ons een berichtje naar enkele vrienden en collega's:

Nu de democratische rechtsstaat van binnenuit en buitenaf wordt bedreigd, en rechten en vrijheden op tal van plaatsen in rap tempo worden afgebroken, heb ik behoefte aan voorbereiding op en verzet tegen wat er gebeurt en wat komen gaat. Vrij naar het vroegere Comité van Waakzaamheid begin ik daarom een werkgroep Waakzaamheid, Weerbaarheid en Verzet. Doel: samen denken en doen, door onze kennis en krachten te bundelen.

Geïnteresseerden konden zich aanmelden voor een eerste bijeenkomst. Waar we rekenden op zo'n vijf tot acht mensen, hadden zich binnen twee dagen al 22 mensen aangemeld. Niemand van ons had kunnen bevroeden dat ons initiatief ruim een half jaar later als het aan de Tweede Kamer lag zou worden aangemerkt als terroristische organisatie.

Inkijkexemplaar

Werkgroep waakzaamheid, weerbaarheid en verzet

Het initiatief voor onze werkgroep Waakzaamheid, weerbaarheid en verzet was mede geïnspireerd door het Comité van Waakzaamheid dat in 1936 werd opgericht door een groep ‘anti-nationaal-socialistische intellectuelen’, zoals zij zichzelf noemden. Het Comité waarschuwde voor het grote gevaar van het nationaalsocialisme en van ‘alle andere groeperingen van dezelfde aard’ voor de vrijheid van onderzoek en meningsuiting. Het comité gaf brochures uit, organiseerde bijeenkomsten en werkte met plaatselijke afdelingen. Iedereen kon lid worden, ongeacht politieke voorkeur. Ook zette het Comité zich in voor de opvang van vluchtelingen en het versterken van het asielrecht, mede in reactie op het sluiten van de grenzen met Duitsland voor vluchtelingen. Het Comité van Waakzaamheid werd uiteindelijk in 1940 opgeheven, toen het gevaar waarvoor het waarschuwde zich inmiddels breed over Nederland uitrolde. Nu, 85 jaar later, was er alle reden onze waakzaamheid opnieuw te verhogen.

Het jaar dat wij antifascisten werden

Wat te doen wanneer het fascisme om zich heen grijpt? Wanneer er doelgericht aan de stoelpoten van de democratie wordt gezaagd? En wanneer racisme in het parlement, de media en op straat ongehinderd de boventoon gaat voeren? Een groep vrienden ging op zoek naar hun mogelijkheden om het tij te keren.

In *Het jaar dat wij antifascisten werden* delen zij wat hen in hun zoektocht hielp en inspireerde. Van voorbeelden van effectieve vormen van protest in binnen- en buitenland tot praktische tips om je in woord en daad te verzetten tegen fascisme: alledaags antifascisme is noodzakelijk. Het is vanzelfsprekend. En het werkt.

9 789464 567120 >

mazielpers.nl